

Matkaraportti

Virkamatka Iringaan Tansaniaan 15.-24.8.2009

Civic Journalism and Community Radio –työpaja sekä JOCID-
projektin verkostokokous

24.8.2009
Sami Huohvanainen
radiotyön tuntiopettaja
Elokuvan ja television koulutusohjelma
Kulttuuriala
Metropolia AMK

27.8.2009

MATKAN TARKOITUS, KOHDE JA AJANKOHTA	3
Työpajaan osallistuneet oppilaitokset ja ihmiset:	3
TYÖPAJA	4
Maanantai 17.8.2009	4
Tiistai 18.8.2009	5
Keskiviikko 19.8.2009	6
Torstai 20.8.2009	8
Perjantai 21.8.2009	8
VERKOSTOKOKOUS	10
EPÄVIRALLINEN OHJELMA	10
MATKUSTAMINEN.....	10
MUITA HUOMIOITA.....	11
YHTEENVETO	12

27.8.2009

MATKAN TARKOITUS, KOHDE JA AJANKOHTA

Virkamatkani suuntautui Tansaniaan, Iringan kaupunkiin, joka sijaitsee sisämaassa noin 400 km maan suurimmasta kaupungista Dar Es Salaamista. Viikon aikana Tumaini University IUCOssa järjestettiin JOCID-projektiin kuuluva Civic Journalism and Community Media- intensiivityöpaja, johon osallistui opiskelijoita ja opettajia kaikkiin projektiin kuuluvista kumppanioppilaitoksista. Virkamatka alkoi 15.8.2009 ja päättyi 24.8.2009 ja kesti 10 vuorokautta.

Työpajaan osallistuneet oppilaitokset ja ihmiset:

Metropolia AMK:
radiotyön tuntiopettaja Sami Huohvanainen, opiskelija Ida Järvinen, opiskelija
Petra Kiiski

DIAK:
yliopettaja Pirita Juppi, projektipäällikkö (JOCID) Susanna Pyörre, opiskelija
Maria Rautio, opiskelija Johanna Laine

Polytechnic of Namibia: luennoitsija Elva Gómez de Sibandze, 2 opiskelijaa

IUCO: viestinnän laitoksen johtaja Julius Mtemahanji + 3 luennoitsijaa, 6 opiskelijaa

TIIVISTELMÄ

Iringan radiotyöpaja keräsi ensimmäisen kerran JOCID-projektin aikana yhteen sekä opettajia että opiskelijoita kaikista projektiin ensimmäiseen vaiheeseen osallistuneista oppilaitoksista. Kokemus oli sekä ammatillisesta että henkilökohtaisesta näkökulmasta tarkasteltuna erittäin hedelmällinen. Koska työpaja oli lajissaan ensimmäinen tämän projektin osalta, ainakaan itselläni ei ollut erityisiä ennakko-odotuksia tulosten suhteen. Saatoin vain ennalta toivoa, että kaikki tulisivat paikalle ja että luennot ja projekti saataisiin edes jollain tavalla

27.8.2009

vietyä läpi aikataulun puitteissa. Kaikki sujui lopulta kuitenkin paremmin kuin kukaan osallistujista olisi osannut odottaa - viikko oli menestys millä tahansa mittarilla tarkasteltuna.

Intensiivikurssi koostui kahdesta osasta, luennoista ja käytännön radioprojektista. Luentoja pitivät kolme luennoitsijaa, yliopettaja Pirita Juppi DIAK ammatikorkeakoulusta, Elva Gómez de Sibandze, Polytechnic of Namibiasta sekä Gasper Mpehongwa IUCOsta. Luentoja pidettiin kolmena ensimmäisenä aamupäivänä. Luentojen teemana oli yhteisömedia, erityisesti yhteisöradiot, ja kansalaisjournalismi. Luennoitsijoiden lisäksi myös opiskelijat esittelivät omia kokemuksiaan samoista teemoista.

Intensiivikurssin käytännön työskentely käsitti työpajan, jossa opiskelijat jaettiin neljään ryhmään. Ryhmät tekivät kukin yhden toimitetun ja editoidun radiojutun. Lähtökohtana oli, että jokainen ryhmä pyrki tekemään jutun käyttäen apunaan luennoilla esiteltyjä yhteisöllisiä toimitustyön menetelmiä.

Virallisen ohjelman ulkopuolella osallistujilla jäi aikaa iltaisin vapaamuotoiseen tutustumiseen sekä tutustua Iringan kaupunkiin. Suomalaiset osallistujat, raportin laatija mukaan lukien osallistuivat vielä safarille Ruahan kansallispuistoon yhtenä päivänä intensiivikurssin päätyttyä.

TYÖPAJA

Seuraavassa esittelen vielä yksityiskohtaisemmin työpajan luento-osuuden ja käytännön projektiosuuden kulkua.

Maanantai 17.8.2009

Työpaja saatiin käyntiin lähes ajallaan maanantaiaamuna hieman klo 9 jälkeen. Yliopettaja Piritta Juppi vastasi kurssin varsinaisesta sisällöllisestä osuudesta, jonka pääteemana oli osallistuva ja osallistava yhteisöjournalismi. Aamun ensimmäinen osuus oli kurssille osallistuvien opiskelijoiden ja opettajien esittelykiertä, jonka jälkeen päästiin itse asiaan. Jupin maanantain pääteema oli pohtia sellaisia ihmisiä tai ihmisryhmiä, jotka jäävät ilman huomiota valtavirtamedioissa. Opiskelijat jaettiin neljään kolmen hengen ryhmään, joissa jokaisessa oli yksi suomalainen opiskelija ja kaksi afrikkalaista opiskelijaa. Ryhmät saivat pohtia valtavirran ulkopuolelle jääneitä ihmisiä ja yhteisöjä ja näistä keskusteltiin tarkemmin ryhmätyön jälkeen. Lisäksi Pirita Juppi nosti esiin muutamia suomalaisia ja kansainvälisiä tutkimustuloksia, joiden perusteella saatettiin löytää monia yhtäläisyyksiä ja eroja eri maiden välillä.

Maanantai-iltapäivänä aloitettiin varsinaisen radioprojektin valmistelut. Opiskelijoiden lähtötaso oli kohtuullisen hyvä, käytännössä kaikki opiskelijat olivat tehneet radiojuttuja, joko ammatillisesti tai oppilaitosympäristössä. Tämä tieto helpotti itseäni sikäli, että opetusta ja ohjausta ei tarvitsisi aloittaa aivan alkuosasta, vaan että tulevina päivinä voitaisiin keskittyä tekemiseen ja sisältöihin. Keskustelimme koko ryhmän kesken hetken vielä radiosta kansalaisjournalismin välineenä ja radion merkityksestä osallistujien kotimaissa. Tansaniasta selvisi, että siellä televisio on viemässä tilaa radiolta monissa sellaisissakin yh-

27.8.2009

teyksissä, joissa radio on yleensä vahvasti läsnä, kuten odotusauloissa, busseissa jne. Lisäksi kevyet tv-setit ovat yleistyneet myös maaseudulla, missä radio on perinteisesti tavoittanut parhaiten.

Radiojuttujen ideointi aloitettiin Pirita Jupin aamupäivällä teettämän ryhmätyön pohjalta. Ryhmät valitsivat yhden tai kaksi itseään kiinnostavaa ihmisryhmää tai aihealuetta, jotka ovat pimennossa valtavirtamedioissa. Ryhmät ideoivat vapaasti käyttäen apunaan mind map – miellelyhtymäkarttaa. Ideoinnin annettiin tapahtua mahdollisimman vapaasti, ilman mahdollisia tuotannollisia tai käytännöllisiä rajoituksia. Tämän ideoinnin seurauksena syntyi idean ympärille teemoja ja aiheita, joita ryhdyttiin opettajien avustuksella kehittämään edelleen juttujen aiheiksi. Kotitehtäväksi ryhmät saivat pohtia eri näkökulmia valitsemilleen aiheille.

Tiistai 18.8.2009

Tiistaina jatkettiin Pirita Jupin luennoilla, jotka käsittelivät tarkemmin yhteisömedioiden historiaa ja nykyhetkeä, erityisesti vaihtoehtoisia yhteisöjournalismin muotoja. Lisäksi käytiin läpi erilaisia yhteisöjournalismin käytännöllisiä metodeja. Aamupäivän päätteeksi ryhmät tekivät paikallisista sanomalehdistä pienen sisältöanalyysin. Sisältöanalyysin tuloksia tarkasteltiin erinomaisen lounaan jälkeen. Tarkestelun kohteena olivat kaksi tansaniaalaista sanomalehteä, The Guardian sekä Sunday News. The Guardian on yksityinen uutisiin keskittyvä lehti ja Sunday News on valtion omistama lehti, joka sisälsi huomattavasti Guardiania enemmän reportaaseja ja human interest – juttuja. Analyysin tuloksessa oli yllättävää se, että valtion omistamassa Sunday Newsissä oli Guardiania paremmin edustettuna molemmat sukupuolet sekä erilaiset viiteryhmät, sekä artikkeleissa että kuvissa.

27.8.2009

Tämän jälkeen palattiin käytännön radiotyöhön ja ryhmät jatkoivat allekirjoittaneen johdolla juttuideoidensa näkökulmien työstämistä sekä valmistelivat tuotantosuunnitelmiaan keskiviikkoa ja torstaita varten. Osa tansanialaisista opiskelijoista vaikutti olevan hieman epätietoisia siitä, mikä tulisi olemaan valmiin jutun muoto. Osalle ei ollut jostain syystä edes selvillä, että radioprojektissa oltiin tekemässä oikeita radiojuttuja, eikä lehtijuttua. Siitäkin huolimatta suunnitelmat etenivät, ainakin hieman.

Tiistai-iltapäivänä pääsin ensimmäisen kerran kurkistamaan hieman tarkemmin IUCOn radiostudiota, aikomukseni asentaa studion tietokoneelle editointiohjelma sekä tarkistaa kytkennät ja mahdollisesti asentaa VIKESin Peik Johanssonin paikalle tuoma kompressori. Ensi silmäyksellä studion tila vaikutti oikein hyvältä, laitteet johdot olivat siistissä järjestyksessä antaen mielikuvan hyvin ylläpidetystä kokonaisuudesta. Heti paikallisen opiskelijan Matherun kytkettyä virrat laitteisiin saatoinkin kuitenkin todeta, että laitteiston kunto ja tehdyt kytkennät jättivät melkoisesti toivomisen varaa. Ei sikäli, että tilanne olisi ollut täysin toivoton, mutta vajaan tunnin aprikoinnin jälkeen päätin jättää asennusyritykseni seuraaville päiville.

Keskiviikko 19.8.2009

Aamupäivän luennoitsijana jatkoi edelleen yliopettaja Piritta Juppi. Aiheena olivat edelleen yhteisöradiot, mutta keskiviikkona keskityttiin eurooppalaiseen yhteisöradiokulttuuriin, sen historiaan ja nykytilaan. Maantieteellisesti rajaus tarkentui edelleen yhteisöradioihin pohjoismaissa ja Suomessa. Lisäksi tarkasteltiin myös Euroopan parlamentin vuoden takaista julkilausumaa yhteisömedioista.

Tämän jälkeen oli opiskelijoiden vuoro esitellä omia kokemuksiaan yhteisöradioista. DIAKin opiskelija Maria Rautio esitteli turkulaisen Radio Robin Hoodin toimintaa. Metropolian opiskelijat Ida Järvinen ja Petra Kiiski esittelivät puolestaan kokemuksiaan opiskelijaradio Reaktorista keväältä 2009.

Seuraava luennoitsija oli Gasper Mpehongwa, joka valmistelelee väitöskirjaansa Soikoinen yliopistoon. Aiheena olivat yhteisöradiot alueellisen kehityksen välineenä (community radio and rural development). Tapausesimerkkeinä Mpehongwa esitteli Orkonerei Radio Service –yhteisöradion Simanjiron alueella. Aluetta asuttaa Masai-heimo, jolle ORS Community Radio muodostui tärkeäksi osaksi yhteisöä ja on auttanut yhteisöä monin tavoin. Yhteisö osallistuu aktiivisesti lähetyksiin vieraillemalla studioissa tai soittamalla studioon. Yhteisö on tullut tietoisemmaksi ongelmistaan ja on pystynyt radion avulla viemään asioitaan eteenpäin paikallisille ja kansallisille viranomaisille. Tämä on aiheuttanut kitkaa yhteisön ja viranomaisten välillä jopa siinä määrin, että viranomaiset ovat yrittäneet väkisin lopettaa kanavan toiminnan. Radio on erittäin konkreettisesti vaikuttanut paikallisesti mm. Masai-kulttuurin säilymiseen ja sen esilletuomiseen, parantanut tietoisuutta ihmisoikeuksista sekä edistänyt tietoisuutta ympäristöstä ja sen suojelusta. Lisäksi ihmisten terveystieto, erityisesti naisten osalta on merkittävästi patantunut.

27.8.2009

Yhteenvetona yleisesti ja tarkastellun tapauksen pohjalta Mpehongwa nosti esille, että 80% tansanialaisista yhä asuu ja työskentelee kylissä maaseudulla. Yhteisöradio on se väline, joka tavoittaa kylät, ja jonka kautta tiedonkulku on ylipäättään mahdollinen. Luennoitsija lainasi Tansanian entistä presidenttiä Julius Nyerereä: *"Ihminen on mennyt kuuhun, mutta me (tansanialaiset) yritämme edelleen tavoittaa kylän"*. Aivan tarpeeton ei ollut tämäkään lainaus: *"Remember: news doesn't always happen in English"*

Ennen lounasta Polytechnic of Namibian opiskelija Victoria Matjila esitteli omaa päättynyttä opiskelijaprojektiaan, jonka aiheena oli alkoholin ja huumeainesten väärinkäyttö Namibiassa sekä valmisteilla olevaa monimuotoista opinnäytetyötään. Matjilan opinnäytteen tarkoitus on selvittää, miten päihdevalistusta voitaisiin Namibiassa edistää joukkotiedotusvälineissä.

Varsinainen luentosarja päättyi keskiviikkoiltapäivänä Elva Gómez de Sibandzen luentoon, joka käsitteli yhteisöjournalismin mukaan ottamista journalistiseen koulutukseen alan oppilaitoksissa. Hänen mukaansa yhteisöjen kanssa työskentelyssä, erityisesti Afrikassa, on lukuisia haasteita ja ongelmia, mm. lukuisat heimojen keskuudessa puhutut kielet sekä yhteisöjen erilaiset kulttuurit ja perinteet. Keskustelussa tuli esiin erilaisia keinoja erilaisten esteiden ylittämiseksi. Eräs suurimmista haasteista on yhteisöihin sisään pääseminen. Sibandzen mukaan kehitys ei ole jotain, jonka voi tuoda yhteisöön vaan kehitys lähtee yhteisön ja yksilöiden sisältä. Hieman samalla tavoin tieto on jotain, joka ei tule ylhäältä alas vaan tietoa eri muodoissaan liikkuu myös horisontaalisesti ja tiedonkululle on tarvetta myös yhteisöjen sisäisesti.

Luentosarjan päätyttyä keskiviikkoiltapäivänä opiskelijat aloittivat varsinaisen kenttätönsä radioprojektien parissa. Koska ohjelmien oli määrä olla valmiina perjantaina klo 12.00, ryhmillä oli aikaa erittäin niukasti. Ryhmät kävivät kuitenkin innolla töihin. Pikaisen tarkistuskierron jälkeen, ensimmäiset ryhmät

suuntasivat suoraan lähialueille etsimään haastateltavia juttujaan varten. Tästä eteenpäin ryhmät työskentelivät itsenäisesti. Itse olin opiskelijoiden käytettävissä tarpeen vaatiessa, mutta käytännössä apuani tarvittiin vain muutaman kerran ryhmien aloittaessa editointinsa torstain aikana.

Keskiviikkoiltapäivänä aloitimme opettajien kanssa JOCID-verkostokokouksen, joka jatkui vielä torstaina. Kokouksen virallinen muistio tulee nähtäväksi pro-

27.8.2009

jektin verkkosivuille osoitteessa <https://wiki.metropolia.fi/display/jocid/JOCID-Homepage> .

Torstai 20.8.2009

JOCID-verkostokokousta jatkettiin siis vielä torstaina puolille päivin, jona aikana opiskelijat jatkoivat itsenäisesti työskentelyään radiojuttujensa kanssa. Osa ryhmistä oli saanut tehtyä kaikki tarvittavat haastattelunsa jo keskiviikkoiltapäivänä ja nopeimmat olivat valmiina aloittamaan juttujensa editoinnin melkein valmiin käsikirjoituksen kanssa heti torstaiamuna klo 9.00. Etukäteen arvioidut haasteet juttujen tuotannossa osoittautuivat käytännössä melko vähäisiksi. Opiskelijaryhmät toimivat ilmeisen hyvin yhteen kulttuurieroista huolimatta ja ryhmän jäsenet täydensivät toisiaan kokemuksen ja osaamisen puitteissa.

JOCID-kokouksen jälkeen käytin vielä pari tuntia keskusteluihin työpajan opettajien kanssa. Ennen siirtymistä hotellille kävin vielä läpi ryhmät ja saatoin mielikseni havaita, että osa ryhmistä oli jo saanut juttunsa valmiiksi ja viimeisetkin jutut valmistuisivat määräaikaan mennessä.

Perjantai 21.8.2009

Perjantai-aamuna minulla oli vihdoin aikaa käydä läpi IUCon radiostudion tekniikkaa ja asentaa VIKESin lahjoittama SAMSON-kompressori Jukka Laaksosen ohjeiden mukaan. Studion tekniikka on vanhentunutta, mutta pääosin toimivaa. Ylläpidon puuttuessa studio kärsii pikkuvioista, joista itse havaitsin ainakin pari ongelmallista puutetta. Ensinnäkin lähetyspöydän kytkennät olivat heikkoja, monitorikuuntelu pätki ja hurisi. Toisekseen laitteiden sähkönsyöttö näytti olevan yhtäläillä rikkinäisten johtimien varassa sillä seurauksella, että laitteet pätkivät tämän tästä, erityisesti jos lattialla oleviin jatkojohtoihin koski jollain tavalla. Lisäksi maadoituksessa lienee puutteita, sain laitteista jatkuvasti lieviä

ja voimakkaampia sähköiskuja. Nämä puutteet olisi syytä korjata välittömästi, erityisesti mainittu sähköpuoli. Yritin myös kolvata pari toimivaa välijohtoa lähetyspöydän ja monitorien väliin, jotta studion kuuntelu toimisi edes säällittävästi. Johtojen ja plugien laatu sekä omat asentajataitoni olivat kuitenkin sitä luokkaa, että sain aamupäivän aikana muodostettua yhteensä yhden välijohtoon, joka ei sekään täytä tehtäväänsä kuin korkeintaan jouluun saakka.

Yritin myös kolvata pari toimivaa välijohtoa lähetyspöydän ja monitorien väliin, jotta studion kuuntelu toimisi edes säällittävästi. Johtojen ja plugien laatu sekä omat asentajataitoni olivat kuitenkin sitä luokkaa, että sain aamupäivän aikana muodostettua yhteensä yhden välijohtoon, joka ei sekään täytä tehtäväänsä kuin korkeintaan jouluun saakka.

27.8.2009

Perjantai-iltapäivänä koitti odotettu hetki, ryhmät esittelivät radiojuttunsa, kertoivat työprosessistaan, jutut arvioitiin ja niistä keskusteltiin yhteisesti. Kaikki jutut valmistuivat ajallaan, mistä on annettava ensimmäinen tunnustus mukana olleille opiskelijoille. Vaikka ryhmissä oli mukana ammattimaistakin kokemusta, joukossa oli myös paljon kokemattomia radion tekijöitä. Tämä yhdistettynä kolmen eri maan eri kulttuurien kohtaamiseen, kielimuureihin, sekä tekniisiin epävarmuustekijöihin olisi voinut aiheuttaa pahojakin viivästyksiä. Ryhmät osoittivat hyvää asennetta ja saivat työnsä valmiiksi sovitusti.

Ryhmiä oli neljä ja valmiit jutut käsittelivät lukutaidottomuutta, koulutusta, nuorten tyttöjen syrjäytymistä sekä alkoholismia. Kokonaisarviona omasta näkökulmastani voin todeta, että kaikki jutut olivat erittäin hyviä, ammattimaisesti tuotettuja, hyvin editoituja ja ennen kaikkea hyvin toimitettuja. Ryhmät eivät tietenkään selvinneet prosessista ongelmitta tai haasteita. Eräs suurimmista haasteista oli kieli. Iringan alueella, kuten koko Tansaniassa, valtakieli on swahili, joka on myös maan virallinen kieli. Kolme neljästä ryhmästä päätyi valintaan, jossa he tekivät haastattelut swahiliksi ja valmiin jutun joko kokonaan tai osittain swahiliksi. Yksi ryhmä sai tehtyä juttunsa kokonaan englannin kielellä haastatteluja myöten. Esitysten aikana kieli ongelma ratkaistiin heijastamalla osallistujien nähtäväksi englanniksi käännettyt käsikirjoitukset niistä jutuista, jotka olivat toteutettu suahilin kielellä. Palaute oli kaikkien ryhmien osalta positiivista, muutamia pieniä parannusehdotuksia esitettiin. Yleisesti annetun aikataulun ja tehtävän puitteissa on sanottava, että jutut olivat todella hyviä ja ammattimaisia.

Perjantai-iltana oli vielä vuorossa päätöillallinen ja todistusten jako Neema Crafts Centerissä Iringan keskustan tuntumassa. Illallisen aikana tuli vielä useasti esiin osallistujien ilmeinen tyytyväisyys onnistuneeseen kurssiin.

27.8.2009

VERKOSTOKOKOUS

JOCID-projektin verkostokokous pidettiin intensiiviviikon keskellä 19.-20.8. kahdessa osassa. Kokouksen tarkempi muistio on luettavissa projektin verkkosivuilta <https://wiki.metropolia.fi/display/jocid/JOCID-Homepage> (osa sisälöstä vain kirjautuneille käyttäjille).

EPÄVIRALLINEN OHJELMA

Mitään virallista iltaohjelmaa työpajalle ei oltu suunniteltu perjantain päätösillallista lukuun ottamatta. Arki-iltoina kävimme vapaamuotoisesti tutustumassa Iringan kaupunkiin ja syömässä illallista. Suosituin illalliskohde taisi olla ravintola Hasty Tasty, joka tarjosi hyvää ruokaa ja jossa henkiökunta puhui hyvää englantia. Itse kävin viikon aikana myös parissa paikallisessa ravintolassa, joissa ei juuri puhuttu englantia, toisessa paikassa ei ollut edes ruokalistoja. Swahilin kielitaidon puute asettaa toki joitain rajoituksia kommunikoinnille paikallisten kanssa, mutta hyvällä molemminpuolisella asenteella ja elekielellä pärjäsi oikein hyvin. Ruoka oli lähes poikkeuksetta maukasta, tehty tuoreista raaka-aineista ja halpaa. Ruokajuomista ison oluen hinta oli tyyppillisesti n 85 senttiä, joka ei ole paha sekään.

Kaupankäynti kojuissa ja toreilla oli ainakin itselleni ihan positiivinen kokemus. Kauppiat eivät olleet liian ärhäköitä tai tunkeilevia. Tinkiminen kuului usein asiaan, joskus taas ei lainkaan. Yleinen tuntuma oli, että eurooppalaisilta pyydettiin vähän parempaa hintaa kuin paikallisilta, mikä toki vain kuuluu asiaan.

Julkinen liikenne hoitui pääasiassa taksien avulla. Viidentuhannen shillingin hintapyyntö matkasta hotellilta kaupungille oli hyvin kohtuullinen ja palvelu oli myös asiallista. Taksi tilattiin soittamalla suoraan kuljettajalle ja luvattu "Ok, ok, I'm coming, five minutes." saattoi joskus venähtää 45 minuutiksi. Muuten taksimatkustamisessa ei ollut valittamista. Valittaa ei voi myöskään dalla-dallakuljetuksesta. Pienet pikkubussit kuljettivat lähinnä paikallisia erittäin edulliseen 250 shillingin hintaan paikasta toiseen. Matka keskustaan kesti dalla-dallalla ehkä 10 minuuttia taksia enemmän, mutta tarjosi oivallisen näkökulman paikalliseen elämänmenoon.

Suomalaisryhmän matkan epävirallisen osuuden huipentuma oli lauantaina 22.8.2009 järjestetty safari Ruahan kansallispuistoon n. 100 km päässä Iringasta. Itse olin ensimmäistä kertaa järjestetyllä safarilla ja myönnän, että kokemus oli mahtava!

MATKUSTAMINEN

Afrikan eteläosiin matkustaminen vie aina oman aikansa. Tansanian ja Iringan tapauksessa perillepääsy oli monivaiheinen, mutta ei toki liian monimutkainen prosessi. Tällä kertaa liikkeelle lähdettiin kaksi vuorokautta ennen työpajan alkamista, lauantaina 15.8. 2009 aikaisin aamulla. DIAK Turun yksikön osallistujat olivat lähteneet matkaan jo kahdelta aamulla linja-autolla Turusta kohti Helsinki-Vantaan lentoasemaa. Oma matkani alkoi lähes inhimillisesti hieman

27.8.2009

ennen aamuviittä kotioveltani kohti lentoasemaa. Varsinaisia lentoja oli kaksi: Helsinki- Amsterdam sekä Amsterdam-Dar Es Salaam. Vaikka toisella lennolla tehtiin vielä välilasku Kilimanjarolle Tansanian pohjoisosaan, koko lentoaika Helsingistä Dar Es Salaamiin kesti kohtuulliset 15 tuntia. Koska Dar Es Salaamista ei päässyt Iringaan millään yöbussilla, majoituimme Dar Es Salaamin keskustaan huokeaan Econo Lodge –hotelliin, johon kirjoittauduimme sisään n. Klo 23. Sunnuntaiaamuna matka jatkui kohti Iringaa päivittäisellä reittibussilla, joka lähti matkaan klo 10.20. Perillä Iringassa meidän piti aikataulun mukaan olla n. Klo 18, mutta lukuisten tietöiden ja erinäisten muiden pysähdysten jälkeen olimme lopulta aikataulusta pari tuntia myöhässä. Lopullisessa määränpäässämme Iringan hotelli Chaulassa olimme viimein kirjoittautuneena klo 20.00. Näin ollen matkaa lähtöpisteestä määränpäähän tuli tehtyä mukavat 39 tuntia.

Paluumatka Iringasta Dar Es Salaamiin oli ehkä hieman tulomatkaa nopeampi, mutta ei välttämättä sen miellyttävämpi ilmastoimattomassa linja-autossa muurahaiset ja torakat matkaseurana. Yhteenvetona matkustamisesta on vain todettava, että huumori ja hyvät istumalihakset edesauttavat ja jouduttavat pääsyä kohteeseen.

Käytännön kokemuksesta viisaampana matkasta voi kertoa oppineensa ainakin pari asiaa. Ensimmäinen liittyy paikallisen valuutan hankkimiseen. Pitkän lentomatkan jälkeen kenelläkään seurueestamme ei juolahtanut mieleen vaihtaa paikallista valuuttaa heti Dar Es Salaamin lentasemalle saavuttuamme. Lentoääräyksistä johtuen kenelläkään ei ollut esim. puhdasta juomavettä mukana. Parin vesipullon ostaminen 50 tai 100 yhdysvaltain dollareilla ei tullut kyseen hotelliin päästyämme, ja käteisen nostaminen lähimmistä automaateista ei onnistunut, ei millään. Käteisautomaatteihin (ATM) ei voi Tansaniassa luottaa juuri lainkaan. Käteisen saaminen kansainvälisillä luottokorteilla Visa tai Mastercardilla oli hyvin harvinaista ja sattumanvaraista. Suositeltavaa on mieluummin yrittää saada vaihdettua paikallista valuuttaa Tansanian Shillinkejä (Tshs) mahdollisimman ajoissa, jos ei jo lähtömaassa niin heti maahan saavuttua.

MUITA HUOMIOITA

Etukäteen tarkasteltuna matkaan tuntui sisältyvän muutamia riskejä, etenkin turvallisuuden ja terveyden osalta. Ulkoministeriön matkan aikaisen matkustustiedotteen mukaan riskit vaikuttivat kohtalaisilta. Omalta osaltani kuitenkin riskit olivat hyvin näkymättömissä. Iringa vaikutti hyvinkin turvalliselta kaupungilta, ihmiset olivat pääosin avuliaita turisteja kohtaan ja mitään omaisuuteen tai terveyteen liittyviä riskejä en havainnut. Tämä ei tietenkään poissulje sitä tosiasiaa, etteikö näitä riskejä olisi olemassa.

Malaria on iso ongelma Tansaniassa, eikä sen olemassaoloa voi eikä kannata vähätellä. Onneksemme Iringan kaupunki sijaitsee paikalla, jossa esim. Malaria-hyttysiä ei liiemmin havaittu. Lisäksi majapaikkamme Hotelli Chaula oli varautunut huolellisesti tätä riskiä vastaan. Huoneet suojattiin hyttysmyrkyillä päivittäin. Lisäksi vuoteissa oli hotellin puolesta asennetut hyttysverkot. Malariariskiä vastaan suojautuessa kannattaa konsultoida mielellään useampaa

27.8.2009

kuin yhtä asiantuntijaa. Taudista ja sen ennaltaehkäisystä voi todella saada paljon ristiriitaista tietoa aivan tartuntatautien erikoisasiantuntijoiltakin.

Meistä suomalaisista moni yllättyi paikallisesta ilmastosta Iringan alueella. Itse ainakin olin varautunut suhteellisen lämpimään ilmanalaan. Totuus oli kuitenkin astetta karumpi. Lämpötilat olivat kotoisen kesäisiä, lämpimimmillään helterajan tuntumassa, ilma oli kuivaa ja pölyistä. Korkean sijaintinsa (n. 1600 m merenpinnan yläpuolella) ilma oli lisäksi melko ohutta ja vaikeasti hengitettävää. Näistä olosuhteista johtuen moni osallistujista valitteli hieman vilustumistaan viikon aikana. Ei ole liioittelua varautua pitkillä housuilla ja pitkähihaisilla.

YHTEENVETO

Intensiivikurssi ja matka kokonaisuutenaan oli erittäin onnistunut kokemus. Erityisen mielissäni olin siitä, että kurssi oli hyödyllinen varmasti kaikille osapuolille. Joistain aikaisemmista kokemuksista ja kertomuksista itselläni oli sellainen mielikuva, että tämänkaltainen kehitystyö on usein yksisuuntaista siten, että länsimaalaista osaamista ja kokemusta jaetaan kehittyviin maihin. Tällä kertaa ilo oli todella molemminpuolinen. Uskoakseni afrikkalaiset kumppanit saattoivat oppia jotain käytännön radiotyön tekemisestä kun taas suomalaiset puolestaan varmasti saivat uutta oppia yhteisömedian ja kansalaisjournalismin alueilta. Toisella kotimaisella ilmaistuna: money well spent!

Helsingissä 27.8.2009

Sami Huohvanainen